

Kommunledningskontoret

Dnr KS 2018/215

Till kommunstyrelsen

Medborgarförslag – Förbud mot tiggeri i kommunen

Förslag till beslut

Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning av ärendet

Ett medborgarförslag, dat 2018-04-16, föreslår att kommunfullmäktige beslutar om ett tiggeriförbud i kommunen. Förslagsställaren anger att ”Det är ett problem. De hämtas upp av någon på kvällen som kör oförsäkrade avställda bilar. Det är en form av organiserad människohandel där fattiga människor utnyttjas”.

Penninginsamling på offentlig plats regleras genom de lokala ordningsföreskrifterna. Genom högsta förvaltningsdomstolens, HFD, dom i Vellinge kommuns överklagan av flera lägre instansers avslag på att reglera passiv penninginsamling, ”tiggeri”, är rättsläget numera klarlagt och kommunerna kan förbjuda tiggeri på geografiskt avgränsade ställen, om tiggeriet stör eller befaras kunna störa den allmänna ordningen.

Förslagsställaren föreslår ett generellt tiggeriförbud i kommunen. Med hänvisning till HFDs dom i Vellingemålet konstaterar undertecknad att det inte finns någon juridisk möjlighet att införa ett generellt tiggeriförbud i kommunen. De skäl som förslagsställaren anger kan inte heller ses som störande av den allmänna ordningen (oregistrerade bilar och påstådd människohandel) utan är direkta polisiära ansvarsområden som kommunen inte kan eller får reglera. Vidare anser undertecknad att de fåtal tiggare som vistas i kommunen inte för närvarande eller i en framtid kommer att orsaka några problem för den allmänna ordningen. Det finns därför inte skäl för kommunen att på någon lokal plats försöka införa något förbud eller någon begränsning av möjligheten till passiv penninginsamling/tiggeri.

Ärende

Ett medborgarförslag lämnades in 2018-08-27 med förslag om att kommunfullmäktige beslutar om ett förbud mot tiggeri i kommunen. Skälen som anges är att ”Det är ett problem. De hämtas upp av någon på kvällen som kör oförsäkrade avställda bilar. Det är en form av organiserad människohandel där fattiga människor utnyttjas.”

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till kommunledningskontoret för yttrande.

Kommunledningskontorets synpunkter

På senare år har allt fler utsatta EU-medborgare sökt sig till Sverige. Flera försörjer sig genom tiggeri. Detta har inneburit att nya problemställningar och uppgifter har tillkommit för bl a kommuner.

Problem som uppstått i tiggeriets spår är bl a att tiggarna anses på vissa håll störa den allmänna ordningen och att deras natthärbärgen medför nedskräpning och sociala problem. Det kan dock konstateras att antalet tiggare minskat överlag, främst genom allmänhetens mindre benägenhet att skänka pengar. Denna förändring bottnar mycket i medias information och allmänhetens diskussion kring konstaterad människohandel och organiserad tiggeriverksamhet.

Möjligheten till penninginsamling kan kommunerna reglera genom de lokala ordningsföreskrifterna. Föreskrifterna bygger på ordningslagen (1993:1617) som syftar till att bl a trygga ordningen och säkerheten på offentliga platser och vissa andra områden. Lagen innehåller dock endast ett fåtal regler om allmän ordning och kommunerna har därför möjligheten att tillgodose behovet genom lokala ordningsföreskrifter. Grundläggande krav är dock att föreskrifterna; måste behövas för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats, inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. Alla lokala föreskrifter ska anmälas till länsstyrelsen, som kan upphäva de föreskrifter som inte uppfyller kraven ovan.

I SKLs förslag till ”allmänna lokala ordningsföreskrifter” finns krav på tillstånd för att få bedriva aktiv penninginsamling, alltså organisationer som samlar in pengar genom insamlingsbössor och liknande ska begära tillstånd för detta. Denna bestämmelse har Vaggeryds kommun inte infört, utan bössinsamling från tex hjälporganisationer får bedrivas utan tillstånd i vår kommun. Vellinge hade redan en sådan bestämmelse och deras ytterligare beslut var att på vissa utvalda geografiskt begränsade platser förbjuda passiv penninginsamling/ tiggeri. Detta har nu HFD sagt Ja till och två av de bärande skälen var att Vellinge noga definierat på vilka geografiska platser förbudet ska gälla och att kommunerna själva vet bäst vilka lokala föreskrifter som behövs.

Vid ett förbud i Vaggeryds kommun skulle ytterligare en markering få göras - gränsen mellan privat och allmän platsmark. Sitter tiggaren under ett skärmtak till en butik är detta troligen en privat mark och omfattas då inte av de lokala ordningsföreskrifterna i denna del.

Allmänt för lokala ordningsföreskrifter är att de inte får lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes rätt. Min bedömning är att Vaggeryds kommun inte har några problem med tiggeri på någon allmän plats och bör därför inte försöka genomföra någon form av förbud mot tiggeri.

Med hänvisning till ovanstående föreslår undertecknad ett avslag på medborgarförslaget.

Handläggare

Anna Gradeen

Verksamhetschef Integration och försörjning